

TERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijzingen van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft energie-efficiëntie en de verbouwlening, vermeld in titel 7, hoofdstuk IX, afdeling II, onderafdeling I/2
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de Vlaamse Nutsregulator en de Vlaamse Toezichtcommissie

Er wordt ter omzetting van artikel 11, lid 1, van de EED, een verplichting in het Energiebesluit ingevoerd voor ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen om over een energiebeheersysteem te beschikken vanaf dat een vestiging de drempelwaarde van 85 TJ overschrijdt. Deze verplichting wordt ingepast in de bestaande wettelijke rapporteringsverplichtingen voor energie-intensieve en niet-energie-intensieve ondernemingen, zoals het energieplan en de energieaudit ondernemingen. Tevens worden een aantal bestaande verplichtingen, zoals het energieplan en de energieaudit ondernemingen, waar nodig, in lijn gebracht met het artikel 11, lid 2, e.v. van de nieuwe EED. Hierbij wordt de drempel voor de

Ter omzetting van artikel 5 van de EED wordt een minimale jaarlijkse finale energiebesparingsverplichting van 2,5% ingevoerd op het totaal energieverbruik voor overheidsinstanties ten opzichte van 2021. Het openbaar vervoer en de strijdkrachten worden uitgezonderd van de verplichting. Aan deze energiebesparingsverplichting wordt een CO₂-reductieverplichting gekoppeld: ten opzichte van 2021 moeten overheidsinstanties in hun gebouwen een CO₂-reductie van 20% realiseren vanaf 2030, 65% vanaf 2040 en 100% vanaf 2048.

Daarnaast worden de eisen vastgelegd waaraan overheden en aanbestedende diensten ingevolge bijlage IV, punt f), van de EED moeten voldoen bij de aankoop of huur van gebouwen.

Daarnaast wordt er, met het oog op het mogelijk maken van toezicht door het VEKA op de correcte toekenning van de Mijn Verbouwlening, bepaald dat de energiehuzen bepaalde persoonsgegevens van de Mijn Verbouwlening-dossiers op vraag aan het VEKA moeten bezorgen.

Dit besluit voorziet tevens in verschillende wijzigingen houdende diverse bepalingen inzake rapportering van energiegegevens: er wordt een nieuw artikel ingevoegd in het Energiebesluit van 19 november 2010 waarin de rapporteringsbepalingen worden vastgelegd voor de gegevens die zullen worden opgevraagd bij bepaalde energieverbruikers. Deze rapportering wordt ingevoerd als een alternatief voor het op termijn verdwijnen van het huidige deelformulier energie van het Integraal MilieuJaarVerslag (IMJV) op grond waarvan deze gegevens thans worden bekomen. Daarnaast worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd in andere rapporteringsbepalingen met het oog op consistentie en volledigheid van de te verstrekken gegevens en in lijn met de actuele praktijk.

Tot slot wordt bijlage I bij het Energiebesluit van 19 november 2010, dat de voorwaarden voor kwalitatieve WKK-installaties vastlegt, gewijzigd ter omzetting van bijlage III van de EED. Concreet wordt voor fossiele WKK-installaties een emissievoorwaarde toegevoegd en worden extra vereisten opgelegd met betrekking tot de fossiele brandstoffen die moeten gebruikt worden in nieuwe en ingrijpend gerenoveerde WKK-installaties.

Wat betreft 'collectieve renovaties' is in de Beleidsnota 2024-2029 Energie en Klimaat de focus primordiaal gericht op appartementsgebouwen. In het Vlaamse Gewest is het wonen in een appartement immers het meest voorkomende woningtype: 1.000.614 appartementen, d.i. 31% van het totaal aantal (3.244.134) woningen. Deze ca. 1 miljoen appartementen maken deel uit van 151.968 appartementsgebouwen.² 82.360 appartementsgebouwen zijn minstens 45 jaar oud en voldoen nog vaak niet aan de hedendaagse normen met betrekking tot energie-efficiëntie en woonkwaliteit.

Daarnaast werden ook de Energiehuizen bevestigd. Op basis van hun praktijkervaring met de Mijn VerbouwLening sinds september 2022 formuleerden zij volgende aanbevelingen om de Mijn VerbouwLening beter af te stemmen op de noden van de VME's:

- d. Cijfers tot op heden

	Aanvragen	Bedrag aanvragen (keuro) ⁵	Goedkeuringen	Bedrag goedkeuringen (keuro)
2022	11	4.428	1	75
2023	32	5.875	11	5.419
2024	19	3.579	29	4.215
2025	37	7.508	33	4.753
2026 ⁶	1	38	9	2.129

e. Voorgestelde wijzigingen en uitgangspunten

Op basis van de evaluatie van de huidige lijst van toegestane werken en de praktijkervaring van de Energiehuizen worden aanpassingen voorgesteld aan de werken waarvoor VME's een Mijn VerbouwLening kunnen afsluiten voor de renovatie van de gemene delen. De huidige lijst van toegestane werken is vooral op eengezinswoningen gericht en sluit niet altijd voldoende aan bij de

⁶ Betreft de periode van 1 januari 2026 t.e.m. 31 maart 2026

4. Verlenging opnametermijn

De huidige opnametermijn voor een Mijn VerbouwLening bedraagt 36 maanden. Voor eengezinswoningen is deze termijn over het algemeen voldoende, maar voor renovatietrajecten bij appartementsgebouwen is deze termijn meestal te kort. Opname van het krediet veronderstelt immers dat de werken uitgevoerd zijn en de facturen beschikbaar zijn (op basis waarvan het krediet aan de VME wordt uitbetaald), maar voor appartementsgebouwen zijn er een aantal factoren die mogelijks tot vertraging leiden: o.a. de procedure om een omgevingsvergunning te bekommen (deze procedure is dikwijls nog lopend op het moment dat de Mijn VerbouwLening wordt afgesloten en de opnametermijn start), de complexiteit van uitvoering van de werken, de bijkomende studieopdrachten of werken die pas tijdens uitvoeringsfase noodzakelijk blijken, enz. Door de grotere omvang en complexiteit van de werken bij een appartementsgebouw kunnen dergelijke factoren een grotere impact hebben op de timing van uitvoering dan bij eengezinswoningen.

Om deze redenen wordt voorgesteld aan de VME de optie te bieden om de standaard opnametermijn te verlengen met 1 of 2 jaar. De maximale looptijd van de lening wordt dan dienovereenkomstig beperkt, om aldus de totale duurtijd van het krediet op maximaal 28 jaar te houden. De optie tot verlenging van de opnametermijn wordt ter overweging overgelaten aan de VME om deze te kunnen afwegen ten opzichte van de kostprijs van de verplichte kredietverzekering waarvan de premie wordt berekend op de totale opname- en afbetalingstermijn.

5. Overige wijzigingen

- i. *Plafonneren van het maximaal te ontfangen bedrag voor VME's op basis van het aantal mede-eigenaars dat deelneemt aan de Mijn VerbouwLening*

Volgens de huidige regelgeving kan een VME beslissen om een Mijn VerbouwLening aan te gaan voor het totaalbedrag van de te financieren werken terwijl toch een aanzienlijk aantal mede-eigenaars niet participeren in de Mijn VerbouwLening. Dit kan leiden tot het ongewenst effect dat een VME een groter bedrag ontleent dan nodig is voor de financiering van de werken. Daarom wordt voorgesteld het maximaal te ontfemen bedrag per Mijn VerbouwLening door de VME te plafonneren naargelang het aandeel van de mede-eigenaars die mee participeren in de Mijn VerbouwLening.

- ii. *Optrekken van de geldigheidstermijn van facturen voor leners zoals bedoeld in art. 7.9.2/0/8, 2° en 5°, van het Energiebesluit*

Particulieren, niet commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen die niet deelnemen aan een VME-lening maar zelf een Mijn VerbouwLening afsluiten voor de financiering van werken aan de gemene delen van het gebouw waartoe hun woning behoort, kunnen het krediet voorlopig opnemen op basis van bewijs van opvragingen van financiering door de VME. Nadien moeten deze leners de opgenomen bedragen staven met de definitieve facturen. Ze krijgen daartoe 12 maanden extra tijd na afloop van de opnametermijn die geldt voor de VME d.i. uiterlijk binnen de 48 maanden nadat hun de lening is toegekend, moeten ze de definitieve facturen voorleggen aan het Energiehuis. Gezien het voorstel (cf. supra) om de opnametermijn van een Mijn VerbouwLening door een VME optioneel te verlengen tot 48 of 60 maanden, wordt voorgesteld om de termijn waarbinnen de bedoelde ontleners de definitieve facturen aan het Energiehuis moeten voorleggen te verlengen tot 60 resp. 72 maanden.

- iii. *Specifiëren van de procedure en termijnen die gelden voor VME's wat betreft de kwijtschelding van leningen*

Onder bepaalde voorwaarden kunnen Mijn VerbouwLeningen worden kwijtgescholden (onbetaalde hoofdsom bij wanbetaling). Die regeling geldt vandaag expliciet voor particulieren, niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen; voorgesteld wordt te verduidelijken dat ze ook van toepassing is op VME's.

De procedure bij wanbetaling voorziet eerst een minnelijke regeling binnen 3 maanden. Gezien het langere besluitvormingsproces binnen een VME wordt voorgesteld die termijn voor Mijn VerbouwLeningen aan VME's te verlengen tot 12 maanden.

iv. *Vergoeding aan Energiehuizen voor het verstrekken en beheren van Mijn VerbouwLeningen aan VME's*

De Energiehuizen ontvangen een vergoeding voor Mijn VerbouwLeningen die in omloop worden gebracht. De bruto-vergoeding voor een Mijn VerbouwLening aan VME's bedraagt momenteel 855 euro (geïndexeerd bedrag 2026).

Gezien de complexiteit van, en het intensieve voorbereidingstraject van dossiers met betrekking tot een Mijn VerbouwLening voor VME's, wordt voorgesteld de vergoeding aan Energiehuizen voor een Mijn VerbouwLening aan VME's op te trekken naar 1.250 euro (te indexeren vanaf 2028). In relatie tot de mogelijkheid die aan VME's wordt geboden om maximaal drie Mijn VerbouwLeningen af te sluiten, geldt deze verhoogde vergoeding enkel voor de eerste Mijn VerbouwLening en wordt zoals overige MVL- prestatievergoedingen betaald 50% bij akkoord en 50% bij opname.

v. *Aanpassing van de rentekorting voor particulieren, niet commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen die verhuren aan een woonmaatschappij of conform de voorwaarden, vermeld in artikel 5.162/2 van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, voor wat betreft de gemene delen van het gebouw waartoe hun appartement behoort.*

Door deze aanpassing wordt voorzien dat de verhoogde rentekorting voor deze particulieren, niet commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen ook geldt voor de investeringen in de gemene delen van het gebouw waartoe hun woning behoort. Dit betreft een rechtzetting van een vergetelheid, waardoor deze ontleners die eigenaar zijn van een appartement en dit via een woonmaatschappij of geconventioneerd verhuren, enkel konden genieten van de verhoogde rentekorting voor renovaties aan het privaat gedeelte van het appartement.

vi. *Bepalen van een uiterste termijn voor het aanvragen van een tweede of derde schijf van een toegekende Mijn VerbouwLening*

De opnametermijn voor een Mijn VerbouwLening bedraagt 36 maanden (voor VME's: voorstel 48 of 60 maanden, cf. supra). De lening kan in maximaal drie schijven worden opgenomen; een tweede of derde schijf vergt telkens een bijkomende administratieve behandeling door het Energiehuis. Daarom wordt voorgesteld om te voorzien dat een tweede of derde schijf uiterlijk 6 maanden vóór het einde van de opnametermijn moet worden aangevraagd, en dit met het oog op het voorkomen van discussies tussen Energiehuis en kredietnemer, en het bewaken van de rechtszekerheid.

vii. *Opheffen van de beperking voor nieuwe eigenaars 2023-2024 van een niet-energetische woning om een Mijn VerbouwLening af te sluiten*

Ingevolge de huidige bepalingen van het Energiebesluit zijn nieuwe eigenaars die tussen 1 januari 2023 en 31 december 2024 een niet energiezuinige woning hebben verworven (EPC-label E of F), op vandaag gedurende 10 jaar na verwerving uitgesloten van de Mijn VerbouwLening, daar zij toen in aanmerking kwamen voor een renovatiekrediet met rentesubsidie of een renteloze energetische renovatielening, ook als zij daarvan geen gebruik maakten. Voorgesteld wordt die beperking op te heffen. Wie indertijd wel van deze instrumenten gebruik heeft gemaakt blijft uitgesloten tot 10 jaar na verwerving.

viii. Gegevensuitwisseling tussen energiehuisen en VEKA

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Met dit artikel wordt het bestaande artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit van 19 mei 2010 vervangen om zo het artikel van het Energiebesluit in lijn te brengen met artikel 21 van de Richtlijn. Artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit voorziet in de contractuele basisrechten voor verwarming, koeling en warm water voor huishoudelijk gebruik van afnemers van thermische energie en eindgebruikers van thermische energie. Naast het voorzien in de omzetting van artikel 21 van de Richtlijn, wordt het bestaande artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit ook geherstructureerd om zo de verplichtingen opgelegd aan de warmte- of koudeleveranciers duidelijker op te lijsten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de algemene verplichtingen van de warmte- of koudeleveranciers, de verplichtingen van de warmte- of koudeleveranciers met betrekking tot het contract van afnemers van thermische

Pagina 12 van 41

energie of eindgebruikers van thermische energie in een warmte- of koudenet of van een centrale bron voor verwarming, koeling of warm water en, ten slotte, de verplichtingen van de warmte- of koudeleveranciers met betrekking tot de factuur van afnemers van thermische energie of eindgebruikers van thermische energie in een warmte- of koudenet of van een centrale bron voor verwarming, koeling of warm water. De bepaling in het eerste lid van artikel 3/1.4.1 van het Energiebesluit waarin wordt bepaald dat voor de toepassing van dit artikel een beheerder van een centrale bron, die een natuurlijke of rechtspersoon kan zijn, en die warmte, koude of warm water binnen een appartementengebouw of multifunctioneel gebouw verder verdeelt bij verschillende eindgebruikers van thermische energie, beschouwd wordt als een warmte- of koudeleverancier, vermeld in artikel 1.1.3, 133°/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, blijft behouden. Het artikel geeft bepaalde rechten aan afnemers van thermische energie, zoals gedefinieerd in artikel 1.1.3, 11°/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en, indien daar uitdrukkelijk naar wordt verwezen, aan eindgebruikers van thermische energie, zoals gedefinieerd in artikel 1.1.3, 30°/3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

- een verduidelijking dat de flexibele betalingsmogelijkheden aangeboden door de warmte- of koudeleverancier geen onnodige discriminatie tussen klanten mogen inhouden, ieder verschil in tarieven in verband met betalingsmogelijkheden of vooruitbetalingsregelingen is objectief, niet-discriminerend en evenredig, en bedraagt niet meer dan de directe kosten die door de begunstigde worden gedragen voor het gebruik van een specifieke betalingsmogelijkheid of vooruitbetalingsregeling, huishoudelijke afnemers van thermische energie die toegang hebben tot vooruitbetalingssystemen ondervinden geen nadeel als gevolg van die systemen;
- klachten ten aanzien van de warmte- of koudeleverancier moeten eenvoudig, eerlijk en snel afgehandeld worden;
- afnemers van thermische energie en eindgebruikers van thermische energie moeten beschermd worden tegen oneerlijke of misleidende verkooptechnieken;
- alle relevante informatie over het contract en de algemene voorwaarden moeten afnemers van thermische energie in toegankelijke formaten ontvangen;
- in geval van een geplande afsluiting moeten de betrokken afnemers van thermische energie ruim van tevoren, uiterlijk één maand voor de geplande afsluiting en zonder extra kosten adequate informatie krijgen over alternatieve maatregelen;
- de gegevens die minstens moeten opgenomen zijn in het leveringscontract worden uitgebreid;
- elke afnemer van thermische energie wordt naar behoren in kennis gesteld van elk voornemen om de contractvoorwaarden te wijzigen, dit houdt in dat elke afnemer van thermische energie op een transparante en begrijpelijke manier rechtstreeks in kennis wordt gesteld van aanpassingen van de leveringsprijs, alsmede van de redenen en voorwaarden voor de aanpassing en de reikwijdte ervan, en dit uiterlijk twee weken, en voor zover het huishoudelijke afnemers van thermische energie betreft, uiterlijk één maand voor de aanpassing in werking treedt. Elke eindgebruiker van thermische energie of warm water voor huishoudelijk gebruik wordt op dezelfde manier in kennis gesteld van nieuwe voorwaarden.

////////////////////////////////////

Gelet op het feit dat de energieplannen ook energieaudits, in de zin van de EED, zijn, dienen deze voorwaarden ter omzetting van de EED ook in deze afdeling hernomen te worden.

Artikel 10:

Er wordt aan artikel 6.5.5, §1, puntje 4 van het Energiebesluit de passage “met inbegrip van tot energiebesparing leidende hernieuwbare energiemaatregelen” toegevoegd aan de voorwaarden waaraan een energieplan moet voldoen ter omzetting van bijlage VI van de EED en artikel 11, lid 2 alinea 4 van de EED.

De bijlage van de EED legt op dat het kosteneffectief gebruik en de kosteneffectieve productie van hernieuwbare energie in kaart gebracht wordt via de energieaudit. Ter omzetting van artikel 11, lid 2, alinea 4 wordt voorgesteld de uitvoering van de geïdentificeerde hernieuwbare energiemaatregelen die tot een energiebesparing leiden te verplichten indien uit het energieplan blijkt dat deze maatregelen een interne rentevoet hebben van minstens 13 procent na belastingen.

Ter verduidelijking van de vrijstelling voor gebouwen met een EPC-NR, wordt in artikel 6.5.5. §1/1, van het Energiebesluit opgenomen dat deze vrijstelling slechts geldt voor de delen van het gebouw die een niet-residentiële bestemming hebben. Dit betekent dat de gebouwdelen die een bestemming industrie of landbouw hebben wel meegerekend moeten worden bij de bepaling van het drempelverbruik van de betrokken vestiging om te bepalen of deze over een door het VEKA conform verklaard energieplan moet beschikken.

Het niet kunnen uitvoeren van een maatregel uit het energieplan wegens het uitblijven van versterking van de netaansluiting wordt opgenomen in de mogelijk in te roepen redenen om vrijstelling te krijgen van het uitvoeren van een bepaalde maatregelen. Hieraan wordt een voorwaarde gekoppeld, namelijk dat de maatregel door de exploitant tijdig moet worden aangemeld bij de betrokken netbeheerder.

Hoewel deze ‘technische onmogelijkheid van uitvoering van de maatregel die niet aan de exploitant zelf is te wijten’ voordien in principe reeds kon worden ingeroepen door beroep te doen op het algemene begrip ‘overmacht’, wordt er om redenen van rechtszekerheid en voorzienbaarheid voorgesteld om deze ‘technische pardonnabiliteit’ expliciet op te nemen in de redenen waarom een exploitant om vrijstelling van uitvoering van een maatregel kan verzoeken.

Hierbij wordt ook expliciet bepaald wat er wordt verstaan onder het 'tijdig' aanvragen van een verzwaaring van de netaansluiting. Een bijkomende reden dat er heden wordt voorgesteld om deze 'technische pardonbaarheid' wel expliciet te voorzien als vrijstellingsgrond is omdat het scala van te onderzoeken maatregelen in het huidige voorstel wordt uitgebreid met 'tot energiebesparing leidende hernieuwbare energiemaatregelen'. Door deze uitbreiding wordt het wel of niet bekomen van de benodigde verzwaaring van de netaansluiting relevanter voor de uitvoering van de verplichte maatregelen.

Er wordt tevens in paragraaf 2 voorzien in de mogelijkheid om een maatregel uit het energieplan, met een interne rentevoet van tussen 13% en een terugverdientijd van groter dan drie jaar te vervangen door een minder rendabele maatregel met equivalente energiebesparing of door een uitkoppeling van restwarmte buiten de grenzen van de vestiging met equivalente energie-inhoud.

Er wordt tevens voorzien in een mogelijkheid om maatregelen uit het energieplan te vervangen door vervangingsmaatregelen die werden goedgekeurd in het kader van een energiebeleidsovereenkomst. Voor deze maatregelen wordt een grotere flexibiliteit toegekend dan vervanging door maatregelen met een equivalente energiebesparing. Een dergelijke bijkomende flexibiliteit voor maatregelen die in het kader van een energiebeleidsovereenkomst worden uitgevoerd zijn gerechtvaardigd gezien deze

Voorgestelde vervangingsmaatregelen in het kader van een energiebeleidsovereenkomst worden toegelaten energiebesparing in te ruilen voor maatregelen ten voordele van extra hernieuwbare energie of bijvoorbeeld CCUS-gerelateerde maatregelen die CO₂-besparing faciliteren. De voorgestelde uitzondering wordt echter strikt beperkt tot maatregelen die minstens een groter dan equivalente CO₂-besparing opleveren ten opzichte van de oorspronkelijke maatregel, gezien de bijkomende flexibiliteit slechts gerechtvaardigd is voor zover de maatregelen een bijkomende ambitieuzere bijdrage leveren aan het behalen van de Europese klimaatdoelstellingen.

Er wordt een paragraaf 5 toegevoegd ter omzetting van de verplichting uit de EED dat de maatregelen, of het actieplan ter uitvoering van de maatregelen, moet worden opgenomen in het jaarverslag van de betrokken onderneming.

Artikel 11:

Naar analogie met de voorgestelde aanpassing van artikel 6.5.4 van het Energiebesluit (zie supra artikel 9 en 10 van dit ontwerpbesluit) wordt voorgesteld om ook in artikel 6.5.6 de verwijzing naar de aanvaardingsprocedure van de energiedeskundige op te heffen omwille van administratieve vereenvoudiging.

Artikel 12:

Aangezien het criterium van de grootte van de onderneming niet langer in de EED wordt opgenomen, wordt de Vlaamse verplichting om te beschikken over een energieaudit hieraan aangepast en verdwijnt het criterium van de grootte van de onderneming uit de criteria om te bepalen of een vestiging van een onderneming onder het toepassingsgebied van de verplichting valt.

Artikel 13:

////////////////////////////////////

Ter verduidelijking van de vrijstelling voor gebouwen met een EPC-NR, wordt opgenomen in artikel 6.5.10, lid 3, waarvan in het huidige ontwerp wordt voorgesteld dat het voortaan §2 zal vormen, dat deze vrijstelling slechts geldt voor de delen van het gebouw die een niet-residentiële bestemming hebben. Dit betekent dat de gebouwdelen die een bestemming industrie of landbouw hebben wel meegerekend moeten worden bij de bepaling van het drempelverbruik van de betrokken vestiging om te bepalen of deze over een door het VEKA conform verklaard energieplan moet beschikken.

De vrijstelling voor milieubeheersystemen geldt, conform de EED, enkel voor zover het milieubeheersysteem een door het VEKA conform verklaard energieplan omvat.

Artikel 14 en artikel 15:

Artikel 16:

In de tweede paragraaf wordt voorgesteld om, ter omzetting van bijlage VI van de EED, op te nemen in punt 4 dat ook de mogelijke maatregelen voor gebruik of productie van hernieuwbare energie die leiden tot een energiebesparing moeten worden opgenomen.

Er wordt een passage toegevoegd aan paragraaf 3 waarin wordt verduidelijkt dat het VEKA voor de inhoudelijke beoordeling van energieaudits ondernemingen advies kan vragen aan het verificatiebureau. Deze mogelijkheid wordt voorzien om het VEKA mogelijk te maken efficiënt te laten omgaan met middelen bij de beoordeling van energieaudits ondernemingen gezien de specifieke kennis van het verificatiebureau ter zake.

////////////////////////////////////

Voor de entiteiten van de centrale Vlaamse overheid geldt sinds 2016 het Intern Klimaatplan Vlaamse overheid. De jaarlijkse voortgangsrapportering voor dit Intern Klimaatplan bevat ook verbruikscijfers voor gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid. Hoewel deze rapportering geen volledig beeld geeft van het totale energieverbruik (waar bv. ook verbruiken t.g.v. wagenparkgebruik deel van uitmaken) waarop de energiebesparingsverplichting van toepassing is en ook energieverbruiken buiten het Vlaams Gewest omvat, biedt ze wel een indicatie van waar de Vlaamse overheid momenteel staat ten opzichte van een nieuwe energiebesparingsverplichting van 2,5% per jaar vanaf 2027 ten opzichte van 2021. Het meest recente voortgangsrapport van het Intern Klimaatplan heeft betrekking op verbruiksjaar 2024. Daaruit blijkt dat het finaal energieverbruik van de gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid in 2024 al 12,4% lager lag dan het verbruik in 2021. Op basis van dit verbruik voor 2024 wordt de doelstelling voor 2030 onder de energiebesparingsverplichting van 2,5% vanaf 2027 t.o.v. 2021 al gehaald.

De voorgestelde aanpak bij fusie, inkanteling en (af)splitsing verzekert dat de energiebesparingsverplichting organisatorisch neutraal wordt toegepast en voorkomt dat herstructureringen leiden tot kunstmatige vertekeningen in het totale verbruik. De verplichting blijft zo gericht op de realisatie van effectieve energiebesparingen in het gebouwenpatrimonium, onafhankelijk van bestuurlijke wijzigingen.

Voor de omzetting van artikel 6 van de EED heeft Vlaanderen gekozen voor de alternatieve benadering. Dit betekent concreet dat jaarlijks een energiebesparing moet worden gerealiseerd die minstens gelijk is aan de besparing die gerealiseerd zou worden door 3% van de bruikbare vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen die in eigendom zijn van overheidsinstanties te renoveren naar bijna-energie neutraal of emissievrij niveau.

In Vlaanderen wordt het BEN-niveau daarbij gedefinieerd aan de hand van een energielabel voor residentiële gebouwen en kleine niet-residentiële gebouwen en een berekende energiescore voor niet-residentiële gebouwen. Deze werden bepaald op basis van een doorrekening van een minimaal maatregelenpakket op bestaande EPC's in de energieprestatiedatabank. Dat maatregelenpakket omvat performante dak- en gevelisolatie, HR++-beglazing, verleding, de plaatsing van een PV-installatie, een warmtepomp en een ventilatiesysteem type D. Op basis van de doorrekening, en rekening houdend met wat gemiddeld wordt vastgesteld in de energieprestatiedatabank, komt dit

De verplichtingen uit de nieuw in te voegen artikelen 6.9.1 en 6.9.2 sluiten aan bij de bestaande energieprestatieregelgeving en bij nieuwe initiatieven die voortvloeien uit de Richtlijn betreffende de Energieprestatie van Gebouwen (EPBD). Voor grote niet-residentiële gebouweenheden in publieke gebouwen en overheidsgebouwen bestaat vandaag al een minimale labelverplichting tegen 2028. Artikel 9 van de EPBD voegt daar vanaf 2030 en 2033 minimumnormen gebaseerd op de energiescore van niet-residentiële gebouwen aan toe. Die normen moeten ertoe leiden dat respectievelijk de 16% en 26% slechtst presterende gebouwen worden gerenoveerd. Aangezien zowel de minimale labelverplichting tegen 2028 als het nog om te zetten artikel 9 van de EPBD van toepassing zijn op gebouwen in eigendom, erfpacht of recht van opstal, dragen de daaruit voortvloeiende energiebesparingen bij aan de realisatie van de jaarlijkse energiebesparing van 0,9% uit het nieuw in te voegen artikel 6.9.2 van het Energiebesluit. Voor gebouwen die een overheidsinstantie zowel in eigendom als in gebruik heeft, leveren deze besparingen daarnaast ook een bijdrage aan de jaarlijkse energiebesparing van 2,5% op het totale energieverbruik, zoals bepaald in het nieuw in te voegen artikel 6.9.1. Die verplichting geldt namelijk voor de energieverbruiken waarvoor de overheidsinstantie de energiefactuur betaalt. Deze verplichtingen staan dus niet los van mekaar maar dragen elk bij om het langetermijndoel van klimaatneutraliteit te realiseren. Het nieuw in te voegen artikel 6.9.2 waarborgt hierbij effectieve energiebesparingen naast de verbeteringen aan de gebouwschil en installaties die voortkomen uit de algemene minimale labelplicht en het nog om te zetten artikel 9 van de EPBD. Het nieuw in te voegen artikel 6.9.1 waarborgt dit op niveau van het totale energieverbruik waarvoor een overheidsinstantie verantwoordelijk is.

Artikel 24:

Artikel 25:

Verder wordt in dit artikel een vergissing uit het verleden rechtgezet, nl. dat de hoogste rentekorting niet alleen geldt voor werken aan de privatieve delen van woningen die sociaal of geconventioneerd worden verhuurd, maar ook voor werken aan de gemeenschappelijke delen van deze woningen.

In dit artikel wordt verduidelijkt dat de mogelijkheid tot kwijtschelding ook geldt voor Mijn VerbouwLeningen die door een Energiehuis werden toegekend aan verenigingen van mede-eigenaars. Daarnaast bepaalt dit artikel dat de termijn die het Energiehuis kan hanteren om tot een minnelijke schikking te komen twaalf maanden (in plaats van drie maanden) bedraagt ingeval de lener een vereniging van mede-eigenaars is.

In kader van het minimaal aandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving wordt verwezen naar de definitie van een energie-efficiënte stadsverwarming, vermeld in artikel 1.1.1, § 2, 32° /1, a), b) of c). Oorspronkelijk werd deze definitie aangehaald via een directe verwijzing naar artikel 1.1.1, § 2, 32° /1, a), b) of c). Aangezien deze definitie nu vervangen wordt, waardoor een eenvoudige één-op-één verwijzing niet meer volstaat, en om verwarring of interpretatieproblemen te vermijden, wordt voorgesteld om in de relevante artikelen de oude definitie letterlijk op te nemen in plaats van te verwijzen. Op die manier blijft het correcte toepassingsgebied van tel.

Artikel 10.1.1 legt de aan VEKA te verstrekken gegevens vast voor de beheerders van een elektriciteits- of aardgasnet. In paragraaf 1 en paragraaf 4 wordt naast afname van aardgas en elektriciteit ook injectie toegevoegd. In lijn met de uitbreiding naar injectiegegevens wordt in paragraaf 1 “eindafnemers” vervangen door “netgebruikers” en wordt in paragraaf 4 “afnamepunt” vervangen door “toegangspunt” en “afnemer” door “afnemer of injecteerder”. In paragraaf 4 wordt tevens het toepassingsgebied uitgebreid met extra nettypes.

Er worden uitzonderingen van de rapporteringsplicht voorzien voor huishoudelijke toegangspunten en voor beheerders van een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen vestiging niet overschrijdt.

Deze aanpassingen leiden tot consistentie in de rapporteringsbepalingen voor de verschillende beheerders van een elektriciteits- of aardgasnet en tot volledigheid van de te verstrekken gegevens in functie van de opmaak van het energierapport in lijn met de actuele praktijk.

In artikel 10.1.1/1 van het Energiebesluit is bepaald dat netbeheerders bepaalde gegevens in het kader van de warmtenetrapportering moeten rapporteren in terajoule (TJ). In de praktijk wordt binnen de sector warmte doorgaand geregistreerd in megawattuur (MWh). In het artikel wordt TJ aangepast naar MWh. Deze aanpassing vereenvoudigt de rapportering, vermindert foutgevoeligheid en verhoogt de begrijpelijkheid van de cijfers voor indieners.

De opname van TJ in de regelgeving is historisch te verklaren door een rechtstreekse overname uit Europese richtlijnen en vormt geen inhoudelijke noodzaak. De omzetting naar TJ gebeurt nadien centraal door de administratie voor verdere rapportering aan Eurostat. Deze omrekening van MWh naar TJ is een vaste lineaire conversie en brengt geen inhoudelijke wijzigingen met zich mee.

Er wordt een nieuw artikel 10.1.1/2 ingevoegd in het Energiebesluit van 19 november 2010. Hiermee worden de rapporteringsbepalingen vastgelegd voor de nodige gegevens die zullen worden opgevraagd bij bepaalde energieverbruikers en voor alle energiedragers in functie van het opmaken van het energierapport en voor de onderbouwing van het Vlaamse beleid inzake rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en klimaatverandering en voor het sociale energiebeleid. Het toepassingsgebied van deze verplichting wordt beperkt tot energieverbruikers met een totaal finaal energiegebruik van minstens 10 Terajoule (zoals ook voorzien als een grens in artikel 12.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009).

Er worden vrijstellingen voorzien voor energieverbruikers waarvoor de nodige gegevens voor de opmaak van het energierapport reeds beschikbaar zijn via andere rapporteringskanalen. Het betreft enerzijds vestigingen die alleen bestaan uit één of meer gebouweenheden die beschikken over een geldig energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen en anderzijds vestigingen waarin hoofdzakelijk landbouwactiviteiten worden uitgeoefend.

Via dit artikel worden vijfjaarlijks gegevens, digitaal en met minimale administratieve lasten opgevraagd die noodzakelijk zijn:

- Deze gegevens vormen op hun beurt belangrijke informatie om de afbouw van het gasnet af te stemmen op hetzij collectieve warmtevoorziening, hetzij op individuele alternatieven.

Tot slot legt de REDIII tevens een bindende doelstelling op inzake de groei van de inzet van hernieuwbare warmte en restwarmte, waar deze data een belangrijke bijdrage toe leveren;

Voor de verwerking van de gegevens zal het VEKA een beroep doen op het verificatiebureau.

Bijlage I van het Energiebesluit bepaalt de voorwaarden waaraan een kwalitatieve warmtekrachtkoppeling (hierna: WKK) moet voldoen. Deze voorwaarden zijn overgenomen uit bijlage II bij de vorige EED-richtlijn, richtlijn 2012/27/EU. In de nieuwe EED-richtlijn (EU) 2023/1791 wordt “hoogrenderende warmtekrachtkoppeling” in artikel 2, 40) gedefinieerd als een “warmtekrachtkoppeling die voldoet aan de criteria van bijlage III”. De voorwaarden waar een kwalitatieve WKK aan moet voldoen zijn in de nieuwe richtlijn daarmee opgenomen in bijlage III.

- Er wordt een nieuwe emissievoorwaarde ingevoerd voor fossiele WKK's die na omzetting van de bijlage worden gebouwd of ingrijpend worden gerenoveerd. De directe emissies van koolstofdioxide uit warmtekrachtkoppelingsproductie die wordt gestookt met fossiele brandstoffen, moet minder dan 270 gCO₂ per 1 kWh energieoutput uit de gekoppelde opwekking (met inbegrip van warmte/koude, stroom en mechanische energie) bedragen;
- Voor fossiele WKK's die voor 10 oktober 2023 in gebruik zijn, kan tot 1 januari 2034 worden afgeweken van deze emissievoorwaarde, mits er een plan bestaat om de emissies geleidelijk te verminderen teneinde uiterlijk op 1 januari 2034 te voldoen aan de drempelwaarde, en mits dit plan ter kennis van de betrokken exploitanten en van de bevoegde autoriteiten is gebracht;
- Bijlage III legt daarnaast op dat wanneer een warmtekrachtkoppelingseenheid wordt gebouwd of ingrijpend wordt gerenoveerd, de lidstaten ervoor moeten zorgen dat het gebruik van andere fossiele brandstoffen dan aardgas in bestaande warmtebronnen niet toeneemt ten opzichte van het gemiddelde jaarlijkse verbruik over de laatste drie kalenderjaren van volledige exploitatie vóór de renovatie, en dat nieuwe warmtebronnen in dat systeem geen andere fossiele brandstoffen dan aardgas gebruiken.

Bijlage III van de richtlijn legt daarnaast op dat bestaande fossiele WKK's die voor 10 oktober 2023 in gebruik zijn, ook gevat zijn door deze emissievoorwaarde: deze installaties zijn weliswaar uitgezonderd tot 1 januari 2034 voor zover er een plan bestaat om de emissie geleidelijk te verminderen teneinde uiterlijk op 1 januari 2034 te voldoen aan de drempelwaarde. Deze voorwaarde heeft wel impact op de lopende WKK dossiers. Op basis van een eerste analyse van certificaatgerechtigde WKK dossiers blijkt dat ongeveer 2% (een tiental WKK's) niet aan de bijkomende emissievoorwaarde voldoen. Deze zijn allemaal in dienst genomen voor 10 oktober 2023.

Om geen juridisch vacuüm te creëren, wordt voorgesteld om de datum van indienstneming van 1 januari 2027 vast te leggen voor het bepalen van het nieuwe emissiecriterium. Nieuwe of ingrijpend gerenoveerde fossiele WKK's vanaf die datum van indienstneming moeten in ieder geval aan de nieuwe emissievoorwaarde voldoen. Bestaande fossiele WKKs met een datum van indienstneming voor 1 januari 2027 kunnen via het voormeld plan een uitzondering op de emissievoorwaarde bekomen, voor zover dit plan ter kennis van de betrokken exploitanten en van het VEKA is gebracht.

Ten laatste wordt aan de voorwaarden in punt a) van bijlage I bij het Energiebesluit de voorwaarde toegevoegd die voorschrijft dat wanneer een WKK vanaf 1 januari 2027 in dienst wordt genomen of ingrijpend wordt gerenoveerd, het gebruik van andere fossiele brandstoffen dan aardgas in bestaande warmtebronnen niet toeneemt ten opzichte van het gemiddelde jaarlijkse verbruik over de laatste drie kalenderjaren van volledige exploitatie vóór de renovatie, en nieuwe warmtebronnen in dat systeem geen andere fossiele brandstoffen gebruiken dan aardgas.

Artikel 42 en artikel 43:

Deze artikelen bevatten overgangs- en slotbepalingen. Artikel 2, 7° en 10°, artikel 6, 1° en artikel 28 zullen pas in werking treden na het stopzetten van het integraal milieujaarverslag ten laatste op 31 december 2027.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Omzetting EED

A1. Verplichtingen voor ondernemingen (omzetting artikel 11 van de EED)

Kosteloos ter beschikking stellen van internationale normen.

Voor de omzetting van artikel 11 van de Richtlijn is er een budgettaire impact, gezien er in de voorgestelde wetgeving verwezen wordt naar private normen (ISO 50001 en ISO 14001) dienen deze conform de procedure in artikel VIII.2 van het Wetboek Economisch Recht kosteloos beschikbaar gesteld te worden. Hiervoor werd conform deze procedure contact opgenomen met het NBN om reeds een raming van dit bedrag te kunnen opnemen in de huidige nota. Het NBN gaf in deze context aan dat zij hiervoor zelf contact dienen op te nemen met het ISO, gezien NBN enkel zelf instaat voor de kosteloze beschikbaarstelling van strikt Belgische normen. De normen ISO 50001 en ISO 14001 betreffen echter internationale normen. Momenteel kan er om deze redenen dus nog geen concreet bedrag voor worden geraamd. Momenteel is er nog geen kostprijs beschikbaar. De gesprekken met het NBN lopen. De kosten zullen aangerekend worden op de beschikbare middelen in het Energiefonds.

Aanpassen van de webapplicatie

Daarnaast moet de webapplicatie ten behoeve van de registratie, opvolging en handhaving van de conform verklaarde energieplannen, de energieaudits en de energiebalansen worden aangepast, gelet op de wijzigingen aan het toepassingsgebied en de inhoud van het conform verklaard energieplan en een energieaudit onderneming. De webapplicatie zal eveneens door het VEKA gebruikt worden om de opvolging en de handhaving te doen van de verplichtingen van de energie-intensieve en de niet energie-intensieve ondernemingen.

De ontwikkelingskosten worden ingeschat op 241.000 euro. De kosten kunnen worden aangerekend op de beschikbare middelen in het Energiefonds.

Uitvoeren van kwaliteitscontroles

Voorgesteld wordt om het Verificatiebureau in te schakelen om het VEKA advies te verlenen in het kader van de kwaliteitscontroles van de energieaudits. Het VEKA zal dan in een latere fase op basis van dit advies verder oordelen of een handhavingprocedure moet worden opgestart. Concreet betekent dit dat de referentietaken van het Verificatiebureau worden uitgebreid met 600 mensdagen of een budget van 912.000 euro. Deze middelen kunnen worden aangerekend op het Energiefonds.

A2. Verplichtingen voor overheidsinstanties (omzetting artikel 5 en 6 van de EED)

Voor wat betreft artikel 23 van het besluit, zullen er extra IT-ontwikkelingen nodig zijn in de Terra-databank van het Vlaams Energiebedrijf om de verplichting te kunnen opvolgen. De middelen hiervoor zijn reeds voorzien in de meerjarenbegrotingsramingen voor het Energiefonds voor de periode 2026-2029.

vergoedingskosten kunnen dus opgevangen worden binnen de beschikbare middelen (QE0-1QEB2KB-WT/1QE420 en QE0-1QEB4KE-WT/1QE462), eveneens rekening houdend met de toename aan rente-ontvangsten naar aanleiding van het toegenomen aantal Mijn VerbouwLeningen voor VME's en het verlagen van de rentekorting.

d. Fundingkost

Bij de eerste principiële goedkeuring van de Mijn VerbouwLening op 18 mei 2022 werd binnen de Vlaamse Regering overeengekomen dat naar aanleiding van de bijkomende kapitaalsmachtiging bovenop het reeds voorziene bedrag van 84 miljoen euro, een jaarlijkse fundingkost zou worden aangerekend op het opgenomen en nog uitstaande bedrag. Deze interne fundingkost wordt jaarlijks berekend op basis van het gemiddelde van de dagelijkse OLO-rentevoeten op 25 jaar, gemeten tussen 1 oktober en 31 december van het voorafgaande jaar. Op dit gemiddelde wordt een marge van 0,3% toegevoegd.

De geraamde budgettaire gevolgen van de in dit ontwerpbesluit voorgestelde aanpassingen aan de Mijn VerbouwLening voor VME's leiden niet tot een overschrijding van de reeds voorziene kapitaalsmachtiging van 1,7 miljard, en impliceren dus geen bijkomende fundingkost. De fundingkost-enveloppes zoals bevestigd door de Vlaamse Regering in dossier VR 2025 1710 DOC. 0905/1bis (tabel in punt 3.A.1.d) worden dus niet overschreden.

e. ICT-uitgaven

De voorgestelde wijzigingen veronderstellen geen aanpassingen aan het MVL-Loket (Mijn VerbouwLeningen voor rechtspersonen zoals VME's, niet commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen dienen via het Energiehuis aangevraagd te worden en niet via het MVL-Loket). De voorgestelde wijzigingen noodzaken enkele aanpassingen aan het kredietbeheersysteem Galop, de budgettaire impact daarvan wordt geraamd op +/- 10.000 euro; deze kosten zullen aangerekend worden op het begrotingsartikel QEO-1QEB2KB-WT basisallocatie 1QE401, binnen de beschikbare reguliere kredieten.

SAMENVATTEND

Overzicht uitgaven (indicatief)	Raming / opmerking
Uitgaven – Verplichtingen ondernemingen (kosteloos ter beschikking stellen normen, aanpassen webapplicatie, adviesverlening Verificatiebureau inzake kwaliteit energiaudits)	1, 153 miljoen euro (incl. BTW). Kostprijs voor het ter beschikking stellen van de normen nog niet gekend.
Uitgaven – Opvragen gegevens Energierapport (minimum viable product Ondernemensloket + toepassing gegevensopvraging)	835.000 EUR (incl. BTW).
Uitgaven – Opvragen gegevens warmtevraag en restwarmtepotentieel (ontwikkeling toepassing en verwerking gegevens door Verificatiebureau)	456.000 EUR (incl. BTW) (voor het eerst in 2027 en dan om de 5 jaar)
Uitgaven – Mijnverbouwlening appartementen – ontwikkelingen aan het loket	10.000 EUR (incl. BTW).
Totaal uitgaven (gekende ramingen)	2.744.000 EUR (incl. BTW; bedragen ‘nog in te schatten’ niet inbegrepen).

A.6. Advies Inspectie van Financiën

////////////////////////////////////

Zowel de inkomsten als de uitgaven binnen het energiefonds worden op meerdere

begrotingsartikel die tot het energiefonds behoren. Deze omvatten de cijfers voor de BU 2025, de BA 2026 en het BO 2027 voorstel zoals toegelicht op de technische bilaterale van BO 2027.

VEKA - Energiefonds (keuro)				
Ontvangsten vorderingen	BU25	BA26	BO27-voorstel	
QE0-9QEBTKE-OW	-169.643	-166.864	-173.336	
Energieheffing	-157.152	-155.844	-162.315	
Handhaving	-6.362	-5.620	-5.620	
Supercap, heffing directe lijnen, retributies en varia	-6.129	-5.400	-5.401	
QE0-9QEBTKE-OI	-131.877	-51.612	-62.024	
VKF	-131.877	-51.612	-62.024	
Totale ontvangsten	-301.520	-218.476	-235.360	
Uitgaven	BU25	BA26	BO27-voorstel	
QE0-1QEB4KE-IS	5.753	56.160	77.288	
Fundingkost	5.753	56.160	77.288	
QE0-1QEB4KE-LO	299	260	260	
Lonen	299	260	260	
QE0-1QEB4KE-WT	129.581	77.149	116.259	
BENOVatie	432	850	370	
Diverse impulsbeleid energiefonds	5.327	5.699	5.587	
Cofinanciering SKP - buffer		-1	2.198	
Collectieve renovatie		4.702	6.950	
MVP-ODV		8.330		
EL+ (vooral rentesubsidies en beperkte werking)	7.000	11.854	11.854	
Energiehuizen	1.766	11.210	21.614	
Fluvius			17.928	
GroeneStroom (call)	91	-	-	
GroeneWarmte (call en warmtenetten)	10.903	11.020	23.546	
IT recurrent	16.885	16.696	18.988	
IT winninggas		1.000	1.000	
IT MVP		996	996	
OCMW (noodkoop)	351	3.600	3.600	
RAI	86.826	-	-	
Terra	-	1.171	1.205	
Verrificatiebureau		23	423	
QE0-1QEB4KG-WT	202.607	65.258	64.997	
Diversen en onvermijdbare terugbetaling energieheffing	4.630	900		
WKC/GSC compensatie	60.000			
Minimale levering	2.435	8.000	8.000	
MVP-ODV	70.443	33.899	41.763	
NMVP-ODV Asbest NR		2.500	2.000	
NMVP-ODV EPC LP	34.077	300	8.117	
NMVP-ODV Kortingsbonnen	23.522	15.455	63	
NMVP-ODV Energiescan	7.500	4.204	4.204	
NMVP-ODV Energiescan NP Energiemaatregel			2.150	
NMVP-ODV Besparing			-1.300	
QE0-1QEB4KJ-WT	1.170	600	600	
MVP-ODV warmtepompboiler	1.170	600	600	
Totale uitgaven	339.410	199.428	259.400	

Wat de uitbreiding van het personeelsplan betreft kan geen gunstig advies gegeven worden gezien de afwijkingen t.o.v. de beslissing VR van 29 mei, alsook het ontbreken van een goedkeuring van de minister van ambtenarenzaken.

Hiervoor wordt verwezen naar de reactie op de analoge opmerking inzake wettigheid en doelmatigheid.

A.7. Begrotingsakkoord

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd bekomen op 17 juli 2026. Het akkoord is als bijlage 3 toegevoegd.

Het begrotingsakkoord wordt verleend onder de volgende voorwaarden:

- De budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en dit dossier leidt niet tot een meervraag;
- De rentekorting op de MVL voor VME's wordt beperkt tot maximaal 2%;

////////////////////////////////////

- De prestatiefinanciering voor Energiehuizen voor het aanbieden van de MVL voor VME's wordt beperkt tot maximum 1.250€.

Aan de voorwaarden opgenomen in het begrotingsakkoord wordt voldaan, het ontwerp werd overeenkomstig aangepast.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De personeelsimpact voor de handhaving van nieuwe verplichtingen in omzetting van de EED-richtlijn zullen kwantitatief worden in kaart gebracht in het in de Beleidsnota Energie en Klimaat voorziene "actieplan handhaving en operationele processen", dat tegen begin 2027 aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd. In dit actieplan zal ook, op basis van een handhavingsvisie, worden aangegeven op welke wijze bijkomende noden kunnen worden ingevuld.

Bij het uitwerken van het actieplan “handhaving en operationele processen” zal de vraag naar administratieve vereenvoudiging, maximale verlaging van de regeldruk resp. no gold-plating, zowel als de analyse naar de mogelijkheden tot uitbesteding (zowel binnen de Vlaamse overheid, als eventueel richting externen) opnieuw van bij de start van de opmaak van het actieplan worden meegenomen.

Akkoord van de minister voor de bestuurszaken

Op 16 juli 2026 werd een akkoord van de minister voor de bestuurszaken bekomen. Het akkoord gaat als bijlage 4. In dit akkoord werd vastgesteld dat er in het aangepaste voorstel, gekregen op 14 juli 2026, geen bijkomend personeel meer werd gevraagd bij voorliggend ontwerp van besluit.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De verplichtingen voor overheidsgebouwen vloeien rechtstreeks voort uit artikel 5 en 6 van de Energie-efficiëntierichtlijn, die op Europees niveau zijn vastgelegd en in Vlaanderen worden omgezet in regelgeving. Daardoor vallen ook lokale en provinciale besturen onder deze verplichtingen. Dit impliceert de inzet van mensen en middelen bij de betrokken lokale besturen. Hier zal rekening mee moeten gehouden in de uitwerking en prioritering van hun patrimoniumbeleid, onder meer via de budgetten die hiervoor worden vrijgemaakt in hun meerjarenplannen. Het is niet mogelijk om inschattingen te geven van de concrete impact, aangezien dit (sterk) zal afhangen van de kenmerken van en realiteit in het betrokken lokaal bestuur.

Op basis van de rapportering die voortkomt uit de opendataverplichting kan een inschatting gegeven worden van de evolutie die het energieverbruik van lokale en provinciale besturen reeds doormaakte tussen 2021 en 2024. Hoewel deze rapportering geen volledig beeld geeft van het totale energieverbruik (opendataverplichting is bv. enkel van toepassing op gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte vanaf 250 m² terwijl de energiebesparingsverplichting ook gericht is op het totaal energieverbruik dat bv. ook verbruiken van gebouwen kleiner dan 250 m², technische infrastructuur

////////////////////////////////////

Om aan deze verplichtingen te voldoen, kunnen de lokale besturen beroep doen op de begeleiding van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) en het Netwerk Klimaat (VVSG). Het VEB biedt bijvoorbeeld advies aan rond de opmaak van een vastgoedstrategie en energie-efficiëntiemaatregelen. Het VEB werkt ook aan het Terra-dataplatform, waar lokale besturen hun energieverbruik kunnen monitoren. Daarnaast, heeft het Netwerk Klimaat reeds verschillende kennisopbouw en -delingsinitiatieven rond energiezuinig patrimonium aangeboden en zal ze hier in de toekomst ook verder aandacht op vestigen als één van de prioritaire thema's. Zo gaf het netwerk al laagdrempelige opleidingen rond gemeentelijk patrimoniumbeheer, ondersteunt ze lokale besturen bij het monitoren van het energieverbruik en ontwikkelt en ontsluit ze goede praktijken omtrent energiebesparing in patrimonium via nieuwsbrieven, webinars, studiedagen, tools, een praktijkendatabank en pilootprojecten. Het project Rollend Capaciteitsfonds, een pilootproject getrokken door Netwerk Klimaat, toonde recent bijvoorbeeld aan dat door het nemen van bepaalde energiebesparende maatregelen er genoeg wordt uitgespaard op de energiefactuur van een lokaal bestuur om op (inter)gemeentelijk niveau een structurele aanwerving te doen inzake actief energiebeheer en energiezuinig patrimonium. Het VEB, VEKA en Netwerk Klimaat werken nauw samen via de partnerwerking van het netwerk om de lokale besturen zo goed mogelijk te ondersteunen.

4. VERDER TRAJECT

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, ermee te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie en de Vlaamse Nutsregulator met het verzoek hun advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen:

1. Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 17 juni 2026;
3. Begrotingsakkoord d.d. 17 juli 2026.
4. Akkoord van de minister van bestuurszaken d.d. 16 juli 2026.

////////////////////////////////////